

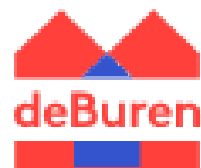
Elk najaar organiseert De Reactor in samenwerking met Vlaams-Nederlands huis deBuren De Dag van de Literatuurkritiek, een nascholingsmiddag voor docenten Nederlands in het middelbaar onderwijs in Nederland en Vlaanderen, waarin de rol van de literaire kritiek centraal staat. Elk jaar zetten we een andere thematische bril op waardoor we kijken naar literatuur, literaire kritiek en onderwijs. We nodigen vooraanstaande sprekers uit om hun licht hierover te laten schijnen. In 2018 was het thema inclusie en stelden we ons de vraag hoe we diverse(re) en inclusieve(re) literatuur en literaire kritiek voor leerlingen kunnen ontsluiten.

Karin Amatmoekrim was te gast op de Dag van de Literatuurkritiek. Het plenaire statement dat ze uitsprak, vind je [hier](#).

Binnen het thema inclusie en rond *Het gym*, de bekendste roman van Amatmoekrim die perfect aansluit bij ons thema, maakten we, volgens jaarlijkse traditie, een reeks lesbrieven die je hieronder vindt.

Veel literair-kritisch plezier!

De·Reactor VLAAMS-NEDERLANDS PLATFORM
VOOR LITERATUURKRITIEK

Karin Amatmoekrim – *Het gym* (2011) – culturele verschillen

In de roman *Het gym* gaat de Surinaamse Sandra naar het gymnasium. Als enige afkomstig uit een achterstandswijk bezoekt ze het witte, bekakte gymnasium. Uiteraard spelen de verschillen tussen Sandra en de andere scholieren een belangrijke rol in de roman.

A. Noteer de verschillen tussen Sandra en haar medescholieren die je terugvindt in de roman. Wees zo volledig mogelijk en neem alle factoren mee: culturele achtergrond, sociaal-economische omstandigheden, sociale omgeving etc.

B. Die verschillen komen tot uiting wanneer Sandra in een vechtpartij verzeild raakt met Bart Willink. Herlees die passage 'Ze voelde dat ze begon te zweten ... van de pijn'(pagina 234-235).

- Wat heeft Sandra doen besluiten om hiertoe over te gaan? Geef niet alleen wat de aanleiding vormde, maar ook waarom ze besloot hem te slaan en niet een andere maatregel nam.

- Op pagina 238 krijgen we een inkijkje in Sandra's gedachten 'Ze wilde zeggen ... naar haar nagels'.

Kun je in je eigen woorden uitleggen wat Sandra daar overweegt en wat dat zegt over haar positie in de school en de maatschappij?

Karin Amatmoekrim – *Het gym* (2011) – culturele verschillen

In de roman *Het gym* gaat de Surinaamse Sandra naar het gymnasium. Als enige afkomstig uit een achterstandswijk bezoekt ze het witte, bekakte gymnasium. Uiteraard spelen de verschillen tussen Sandra en de andere scholieren een belangrijke rol in de roman.

A. Noteer de verschillen tussen Sandra en haar medescholieren die je terugvindt in de roman. Wees zo volledig mogelijk en neem alle factoren mee: culturele achtergrond, sociaal-economische omstandigheden, sociale omgeving etc.

B. Die verschillen komen tot uiting wanneer Sandra in een vechtpartij verzeild raakt met Bart Willink. Herlees die passage 'Ze voelde dat ze begon te zweten ... van de pijn'(pagina 234-235).

- Wat heeft Sandra doen besluiten om hiertoe over te gaan? Geef niet alleen wat de aanleiding vormde, maar ook waarom ze besloot hem te slaan en niet een andere maatregel nam.

- Op pagina 238 krijgen we een inkijkje in Sandra's gedachten 'Ze wilde zeggen ... naar haar nagels'.

Kun je in je eigen woorden uitleggen wat Sandra daar overweegt en wat dat zegt over haar positie in de school en de maatschappij?

Karin Amatmoekrim – *Het gym* (2011) – overeenkomsten

De Surinaamse Sandra bezoekt het gymnasium en is daar het enige zwarte meisje uit een achterstandswijk. De meeste andere leerlingen komen uit witte, elitaire gezinnen. Naast de evidente verschillen die er tussen Sandra en de andere leerlingen zijn, hebben ze ook veel gemeen. Ze wordt vriendinnen met Mirte, Renske, Jozanneke, Nienke, ze wordt verliefd op Dirkjan en ook met haar aartsvijand Bart heeft ze een en ander gemeen. Probeer hieronder in kaart te brengen wat de overeenkomsten zijn tussen

Sandra – Mirte, Renske, Jonanne & Nienke

Sandra – Dirkjan

Sandra – Bart

Luister naar onderstaand gesprek dat Karin Amatmoekrim had in het tv-programma Pauw & Witteman op 3 oktober 2011, kort nadat haar roman *Het gym* verscheen. Ze antwoordt

Karin Amatmoekrim – *Het gym* (2011) – overeenkomsten

De Surinaamse Sandra bezoekt het gymnasium en is daar het enige zwarte meisje uit een achterstandswijk. De meeste andere leerlingen komen uit witte, elitaire gezinnen. Naast de evidente verschillen die er tussen Sandra en de andere leerlingen zijn, hebben ze ook veel gemeen. Het gym is een roman die biografisch geïnspireerd is (dus over het leven van Amatmoekrim gaat) maar ook sterk gefictionaliseerd is (het grootste gedeelte van het verhaal is fictie).

Karin Amatmoekrim beschrijft in het boek hoe Sandra de verjaardag van Renske bezoekt en daar op applaus onthaalt wordt, als de moeder haar voorstelt aan de familie als 'Sandra Spalburg. Ze komt uit Suriname, maar ze zit bij Renske op het gymnasium knap hè'. Naast een boek over een jong meisje dat de middelbare school bezoekt, is *Het gym* ook een roman over vooroordelen en discriminatie.

Opdracht

- Herlees het fragment over het verjaardagsfeestje van Renske (pagina 167-168).

Wat vind je van de manier waarop Renskes moeder Sandra voorstelt aan de familie? Wat is er goed aan en wat niet?

- Luister naar de eerste 5' van onderstaand gesprek dat Karin Amatmoekrim had in het tv-programma Pauw & Witteman (een praatprogramma op de Vara dat bestond van 2006 tot 2014) op 3 oktober 2011, kort nadat haar roman *Het gym* verscheen. Ze gaat in op de kwestie met het verjaardagsfeestje vanaf 1'14" die autobiografisch geïnspireerd is en die dus uit haar eigen leven is gegrepen.

Hier vind je het gesprek:

<https://www.youtube.com/watch?v=yy-VqlfkSxl>

-Wat vind je van de reactie van Karim Amatmoekrim

-Kun je uitleggen waarom ze het zo vervelend vindt om ze te worden voorgesteld?

- Waarom vind ze het moeilijker om zo voorgesteld te worden dan wanneer iemand 'uit de wijk' tegen haar zegt dat ze op een zeer rechts-politieke partij hebben gestemd?